

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ &
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Έκθεση για την Ελληνική Οικονομία 3 - 2016

11 Οκτωβρίου 2016

Η παρουσίαση υποστηρίζεται από το

Μεικτά δεδομένα στην τρέχουσα περίοδο

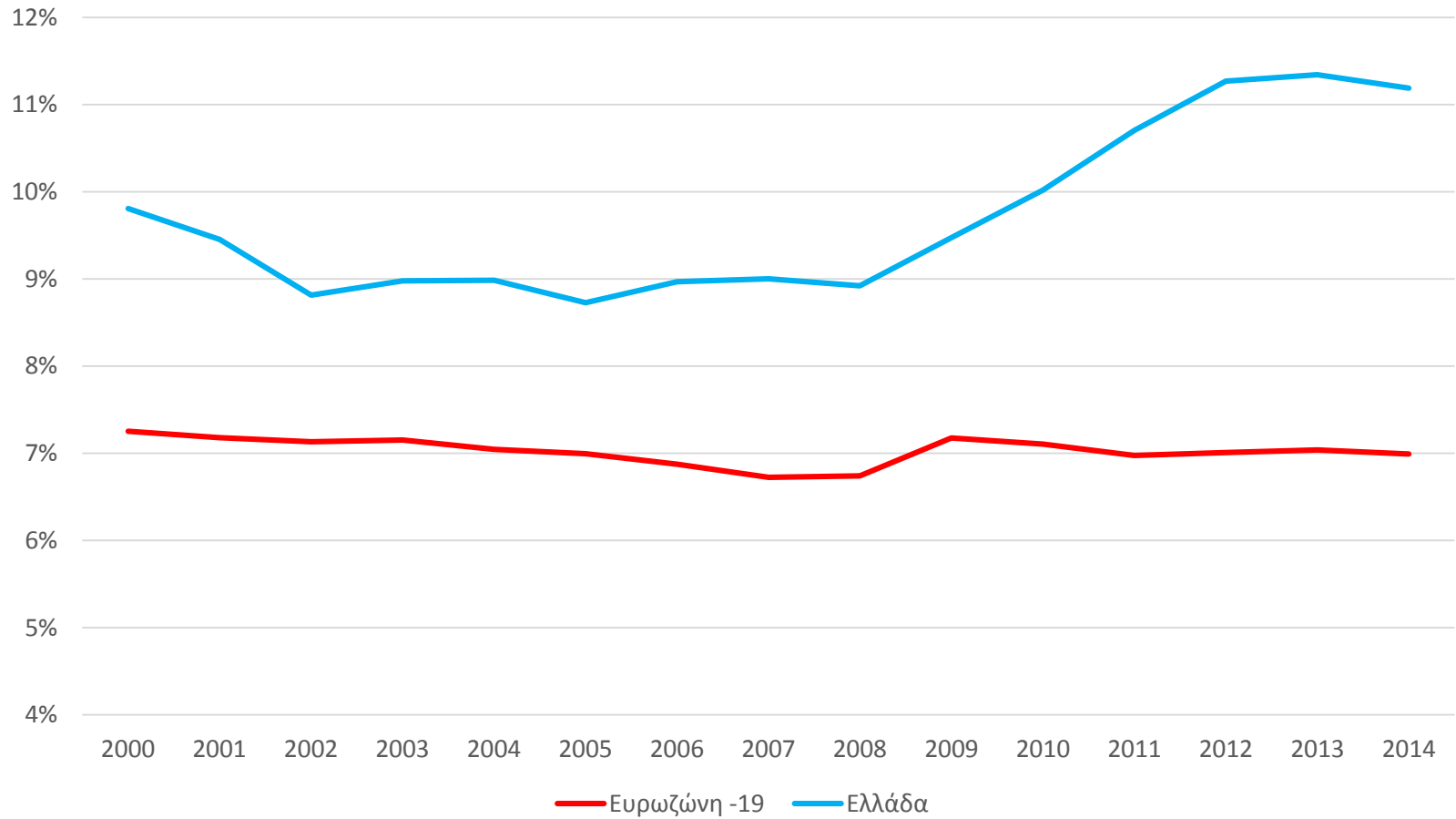
- **Θετικές εξελίξεις:** διεθνής τουριστική κίνηση, χαμηλές τιμές ενέργειας, αύξηση καταγραφής συναλλαγών
- **Στην αρνητική πλευρά:** αύξηση φορολογικών συντελεστών, παραμένουσα δυσχέρεια άντλησης ρευστότητας, επιβάρυνση επενδυτικού κλίματος από το δημοψήφισμα στο Ηνωμένο Βασίλειο
- Στη βάση των διαθέσιμων δεδομένων, **ο ρυθμός ανάπτυξης για το έτος φαίνεται ότι θα κυμανθεί σε περιοχή οριακά δυσμενέστερη από τις προβλέψεις επίσημων φορέων.**

Αυτό που έχει σχετικά μεγαλύτερη σημασία είναι αν δημιουργούνται σταδιακά οι συνθήκες για βιώσιμη ανάπτυξη μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Χρειάζονται συνθήκες για αναπτυξιακή στροφή μεσοπρόθεσμα

- **Η οικονομική δραστηριότητα γίνεται περισσότερο διεθνώς ανταγωνιστική;**
- Ορισμένοι κλάδοι και μεμονωμένες επιχειρήσεις ανταποκρίνονται στην αλλαγή των σχετικών «τιμών»
- Η ελληνική οικονομία παραμένει από τις πλέον κλειστές στην Ευρώπη και με τάση περαιτέρω επιδείνωσης
- Η χώρα παραμένει πολύ χαμηλά στους σύνθετους δείκτες που μετρούν τη διεθνή ανταγωνιστικότητα
- **Η εξάρτηση της οικονομίας από το δημόσιο τομέα περιορίζεται;**
- Ορισμένες δράσεις του δημοσίου έχουν περιοριστεί λόγω της δημοσιονομικής στενότητας
- Η σχετική συμμετοχή του δημοσίου τομέα στο σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας δεν υποχωρεί καθότι έχει μεν περιοριστεί, αλλά λιγότερο από την υπόλοιπη οικονομία

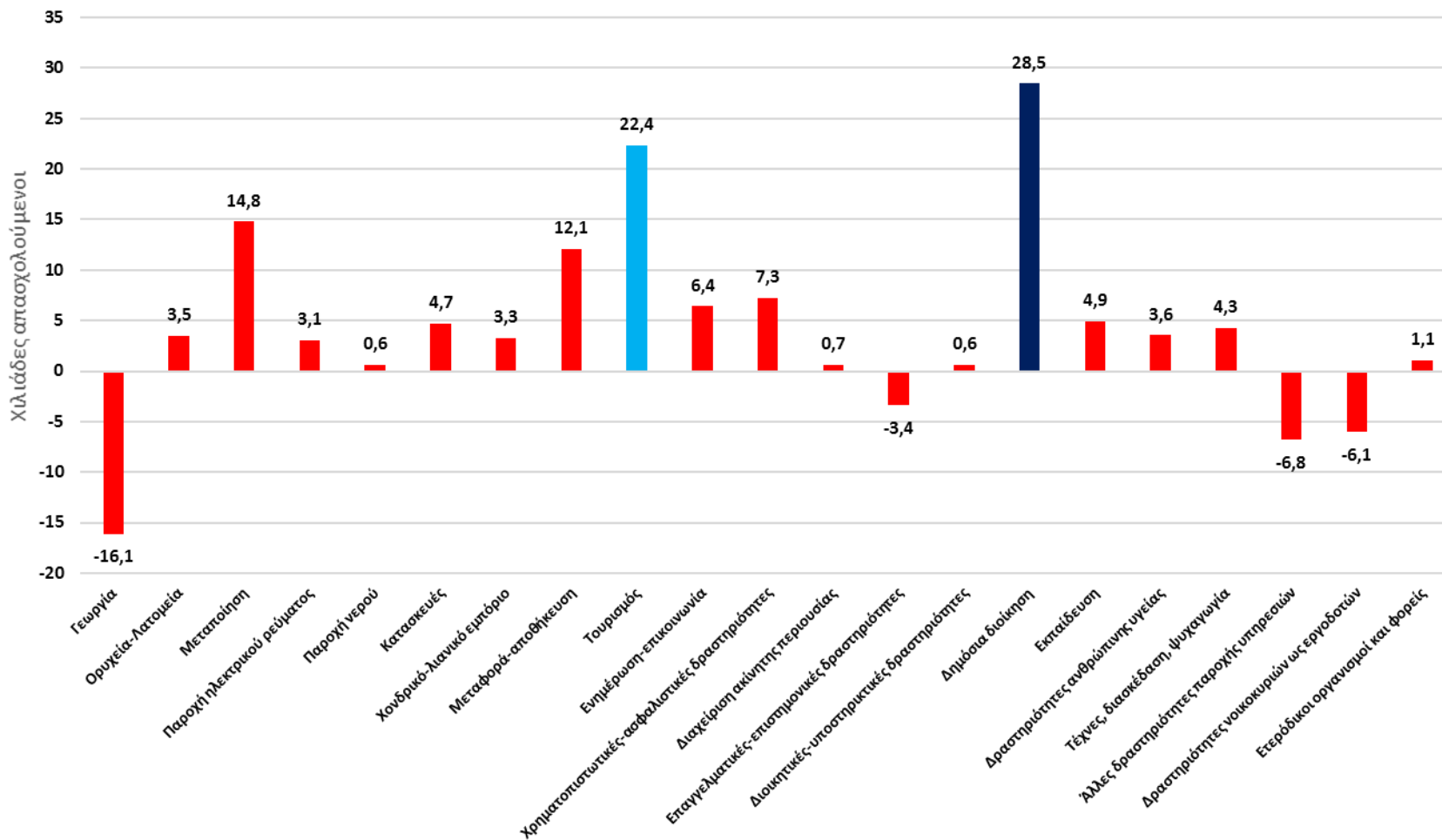
Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία Δημόσιου Τομέα ως % Εγχώριας ΑΠΑ

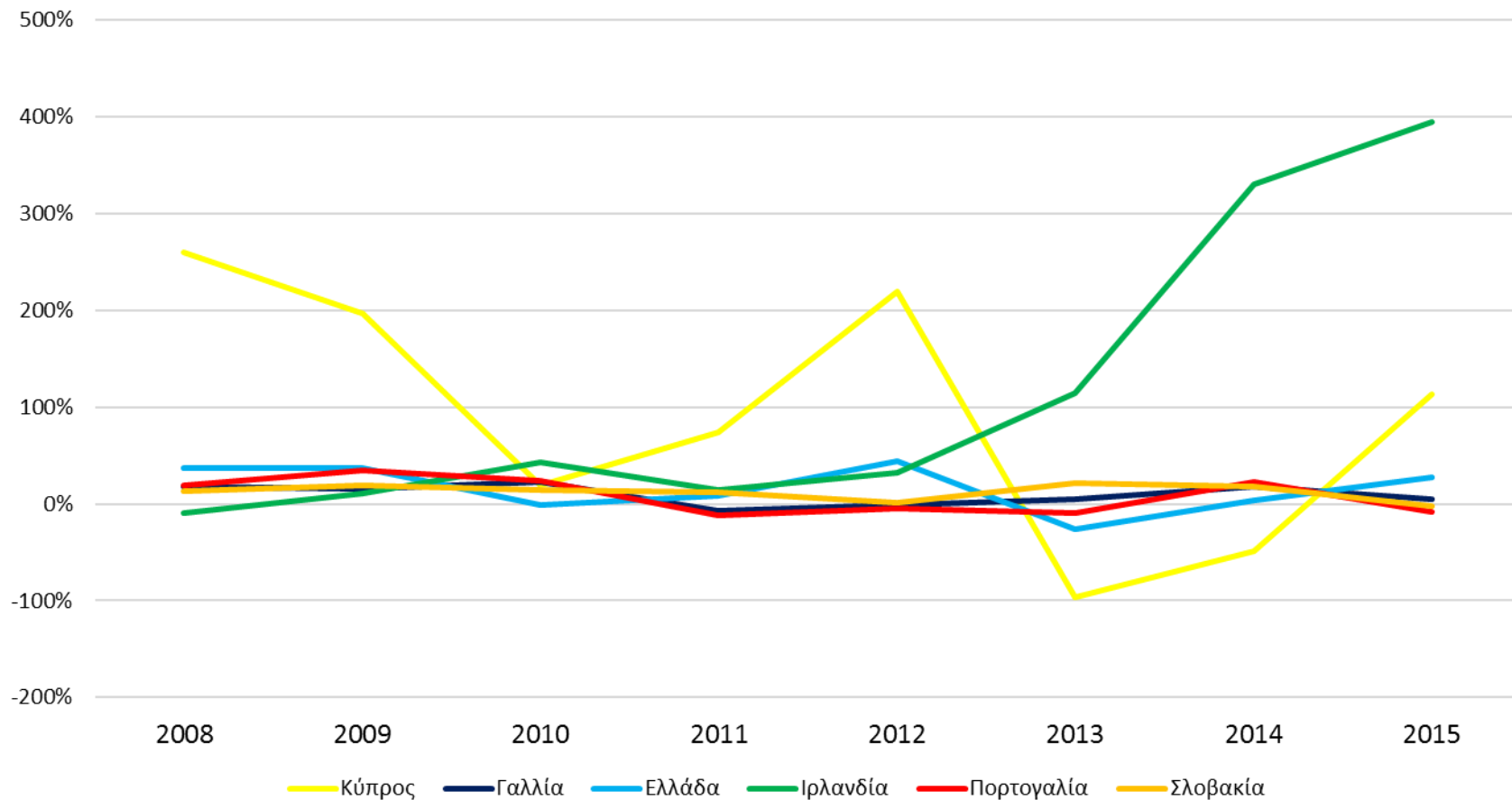
Πηγή: Eurostat

Σημαντική η συμμετοχή του Δημόσιου Τομέα στην αύξηση της απασχόλησης

Συμμετοχή των κλάδων στην αύξηση της απασχόλησης Α' εξαμ. 2015 - Α' εξαμ. 2016

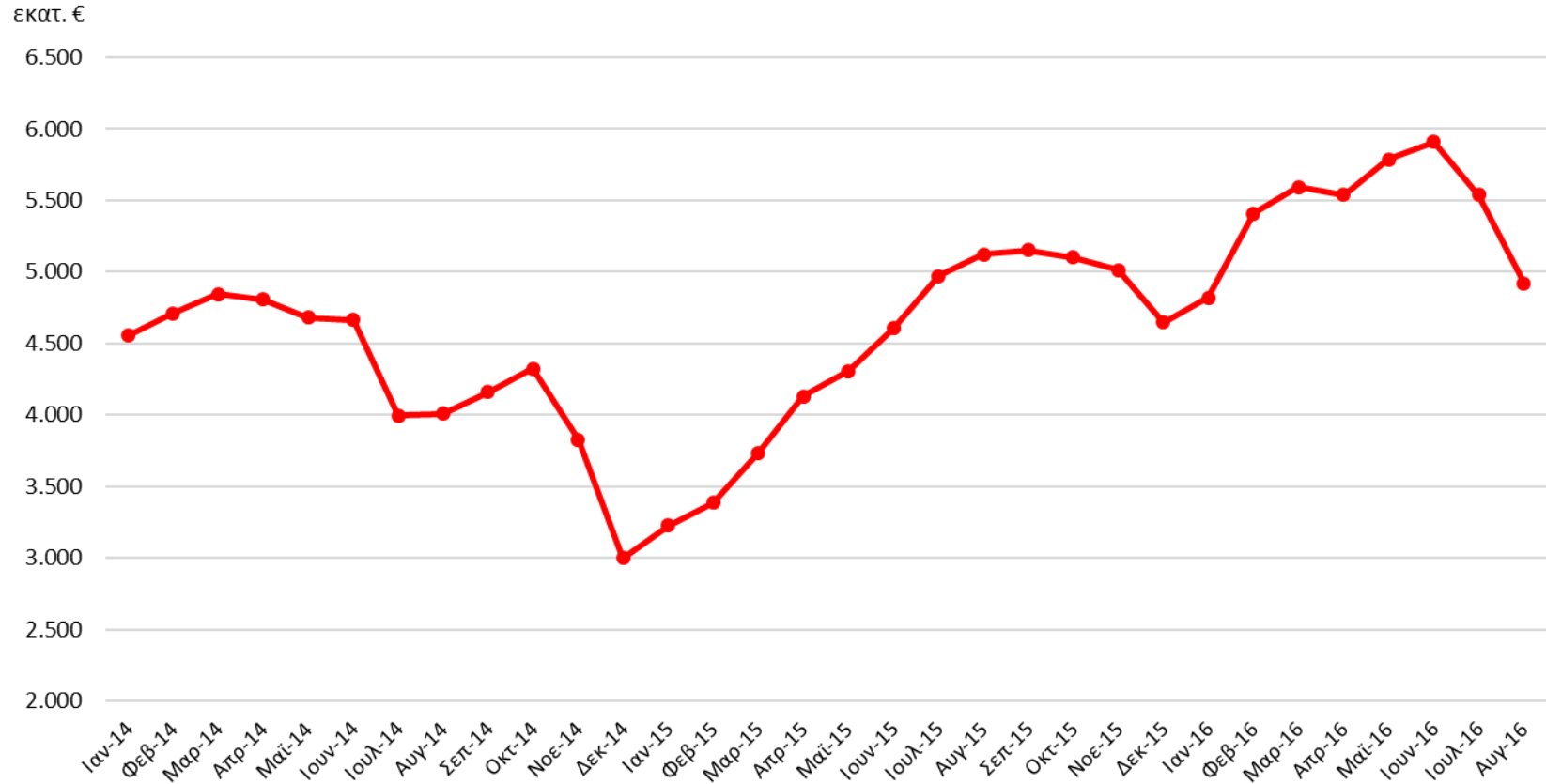

Άνοιγμα οικονομίας στις διεθνείς επενδύσεις* (% ΑΕΠ)

* (Απαιτήσεις + Υποχρεώσεις) / Α.Ε.Π. Οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις αφορούν σε i) Άμεσες Επενδύσεις, ii) Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου και iii) Λοιπές Επενδύσεις

Ληξιπρόθεσμες οφειλές Γενικής Κυβέρνησης

Πηγή: Δελτία μηνιαίων στοιχείων Γενικής Κυβέρνησης, Γ.Λ.Κ., 2014-2016

Επισημάνσεις σχετικά με το δημόσιο χρέος

- Το ελληνικό χρέος έχει **ιδιάζοντα χαρακτηριστικά** ως προς τη φύση, τη διάρκεια και τα επιτόκια του → η σωστή αποτύπωση της επίπτωσης του στην οικονομία δεν μπορεί να είναι επιφανειακή.
- Η **άμεση πίεση** που δημιουργεί στον προϋπολογισμό για τα επόμενα λίγα χρόνια είναι **σχετικά μικρή**
- Η αβεβαιότητα που δημιουργεί το **συνολικό βάρος** του, αποτελεί **ανασταλτικό παράγοντα για την οικονομική δραστηριότητα**

Η υπερβολική επιμονή σε δημοσιονομικά πλεονάσματα και η σχετικά μικρότερη εκ των πραγμάτων σημασία στην αποτελεσματική λειτουργία των αγορών και της δημόσιας διοίκησης, δεν ευνοεί μεσοπρόθεσμα την οικονομία.

Μείζον ζήτημα η σωστή λειτουργία των θεσμών

- Η διεθνής εμπειρία και σύγχρονη οικονομική ανάλυση οδηγούν στο συμπέρασμα ότι, ιδίως για οικονομίες που φιλοδοξούν να παραμείνουν σε υψηλό επίπεδο εισοδημάτων, **οι ρυθμοί ανάπτυξης είναι μεσοπρόθεσμα άμεση συνάρτηση της καλής λειτουργίας των θεσμών.**
- Όσο λιγότερο διαφανής, ανεξάρτητη και αποτελεσματική είναι η λειτουργία θεσμών, τόσο δυσχερέστερο θα είναι να πειστούν όσοι δυνητικά θα επένδυσαν μακροπρόθεσμα στην ελληνική οικονομία, ακόμη και σε «ανθρώπινο κεφάλαιο», να το κάνουν.

Επισκόπηση Τριμηνιαίας

Σταθερότητα της παγκόσμιας ανάπτυξης

- Ελαφρά επιβράδυνση παγκόσμιας ανάπτυξης το 2016, στο **3,1%**, **έναντι 3,2% το 2015** καθώς αποδυναμώνεται η μεγέθυνση στις μεγαλύτερες οικονομικές ζώνες
- Αποκλιμάκωση διεθνούς εμπορίου στο 2,3% (2016), ανάκαμψη το 2017 με 3,8%
 - Επιβράδυνση ζήτησης από ανεπτυγμένες οικονομίες στο 2,4% το 2016,
 - Στις αναπτυσσόμενες οι εισαγωγές αναμένεται να ανακάμψουν το 2016
- **Ευρωζώνη: +1,6% (2016) έναντι +2,3% το 2015**

Παράγοντες αβεβαιότητας 2017:

- i. Brexit: όροι, χαρακτηριστικά, ταχύτητα εφαρμογής
- ii. Ασθενής ανάπτυξη σε πολλές ζώνες χωρών (ΗΠΑ, ΕΖ, Κίνα, Βραζιλία)
- iii. Εξάντληση ρόλου νομισματικής πολιτικής σε Ευρώπη και ΗΠΑ. Αναζητείται πλέον ο ρόλος και της δημοσιονομικής πολιτικής
- iv. Αναμονή από Νομισματικές αρχές για περαιτέρω μέτρα εξισορρόπησης αγορών (στις ΗΠΑ για αύξηση επιτοκίων, στην ΕΖ για επέκταση της ποσοτικής χαλάρωσης υπο νέο πλαίσιο αύξησης των τιμών)

Σε ύφεση πλέον για ένα έτος...

Πτώση ΑΕΠ (Απρ. - Ιούν. 2016): **-0,9%**, όσο περίπου στο α' τρίμ. '16 (-1,0%), έναντι ανάπτυξης 0,8% στο β' τρίμ.'15

Ύφεση 1,0% στο α' εξάμηνο του 2016, έναντι +0,6% στην ίδια περίοδο πέρυσι

Η συνέχιση της ύφεσης στο β' τρίμ. προήλθε από:

- Περαιτέρω πτώση της κατανάλωσης των νοικοκυριών (-1,9%, έναντι -1,3% στο α' τρίμ.)
- **Επιδείνωση ισοζυγίου εξωτερικού τομέα**
 - Υποχώρηση εξαγωγών ίδιας έκτασης με το α' τρίμ. (\approx -11,5%), αλλά
 - Εξασθένιση κάμψης εισαγωγών, σε -7,1% από -11,9% → η χαλάρωση των capital controls τον Μάρτιο φαίνεται ότι ευνόησε περισσότερο τις εισαγωγές

Εντός στόχων ο κρατικός Προϋπολογισμός 2016

- Συνέχιση υπέρβασης στο οκτάμηνο: πρωτογενές πλεόνασμα €3,77 δισεκ., έναντι στόχου πλεονάσματος €980 εκατ.
 - Συνεχίζεται η συγκράτηση των πρωτογενών δαπανών:
 - €3,36 δισεκ. λιγότερες από το στόχο, όμως οι περισσότερες εξ' αυτών δεν θα αποφευχθούν
 - Μικρότερες των προβλέψεων δαπάνες για αποδοχές – συντάξεις, επιχορηγήσεις ασφαλιστικών ταμείων, ενισχύσεις από ΠΔΕ
 - Αλλά και περιορισμός διεύρυνσης ληξιπρόθεσμων οφειλών το 2016 στα €216 εκατ. (πληρωμές €1,35 δισεκ. τον Ιούλιο - Αύγουστο)
 - Υπέρβαση εσόδων Τακτικού Προϋπολογισμού:
 - Υψηλότερες κατά 14,1% εισπράξεις φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων – υστέρηση εισπράξεων από φυσικά πρόσωπα
 - Σχεδόν όλοι οι στόχοι για τις εισπράξεις έμμεσων φόρων επιτεύχθηκαν
- Δεδομένων πάντως του πλήθους και της έντασης των φορολογικών ρυθμίσεων (από Ιούλιο 2015), μάλλον ήπια απόδοση στα έσοδα*

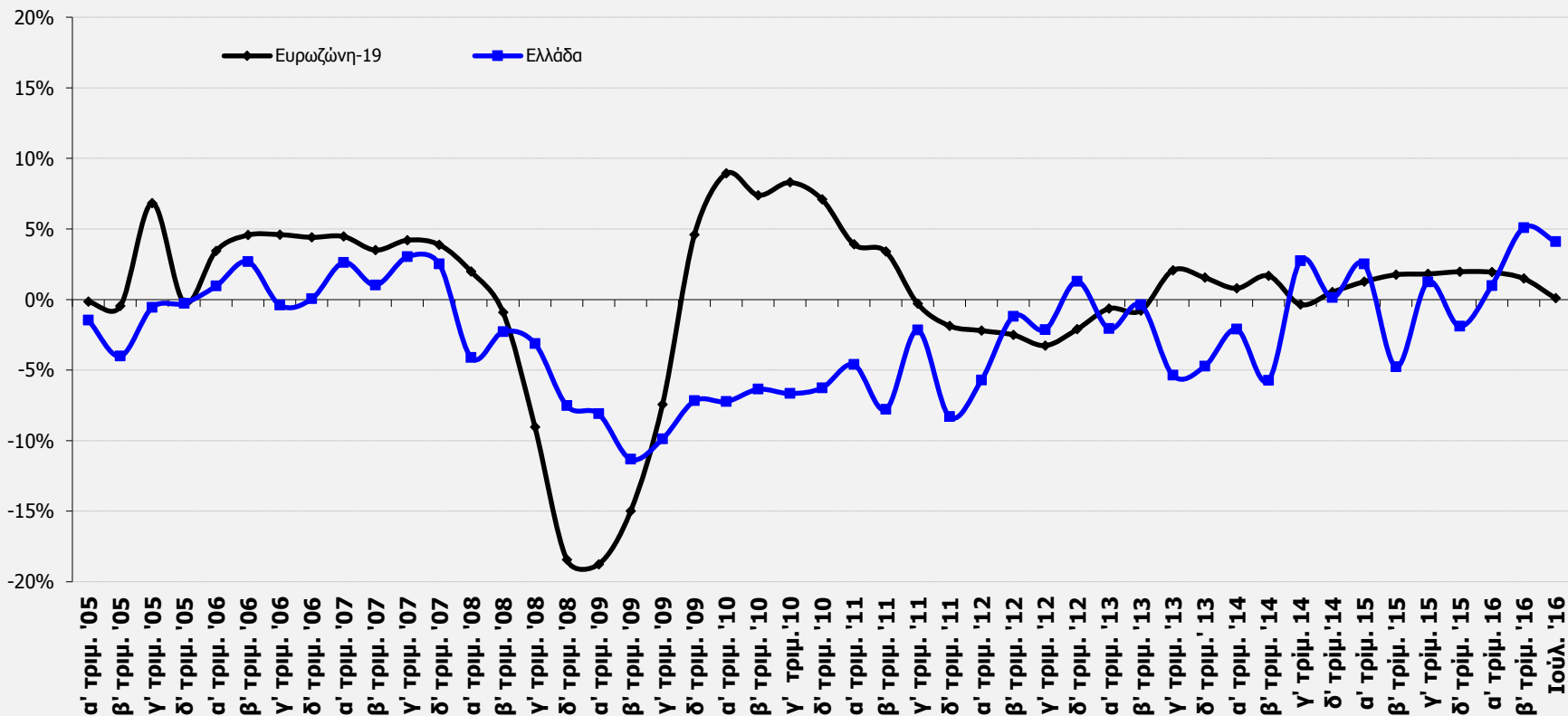
Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2017

- **Περιορισμός ελλείμματος κατά €1,25 δισεκ., στο 1,9% του ΑΕΠ**
- **Διεύρυνση πρωτογενούς πλεονάσματος κατά €1,15 δισεκ., σε 1,2% του ΑΕΠ**
 - Επιδίωξη στόχων από περιορισμό δαπανών του Τακτικού Προϋπολογισμού (- €1,33 δισεκ.) και αύξηση καθαρών εσόδων του (+€129 εκατ.).
 - Όμως, τα φορολογικά έσοδα (άμεσοι + έμμεσοι φόροι) θα είναι αυξημένα κατά €1,84 δισεκ., από τα πρόσφατα και νέα φορολογικά μέτρα από 1/1/2017
 - Τα έσοδα από εκχώρηση αδειών και δικαιωμάτων θα παρουσιάσουν τη μεγαλύτερη υποχώρηση, κατά €1,04 δισεκ., μόλις στα €437 εκατ.

Η προσπάθεια για μεγαλύτερο πρωτογενές αποτέλεσμα το προσεχές έτος θα βαρύνει κυρίως τα φορολογούμενα νοικοκυριά και επιχειρήσεις

Βελτίωση στη βιομηχανική παραγωγή (μεταποίηση κυρίως)

Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής

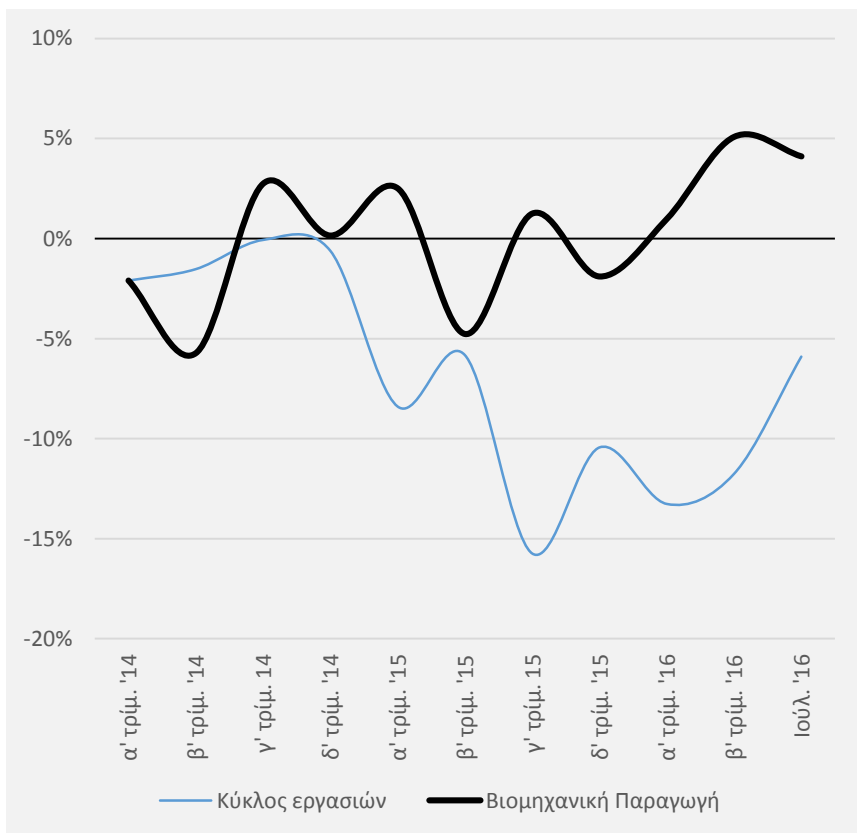

Α' επτάμ. 2016: +3,2%, αντί Α' επτάμ. 2015: -0,3%

Μεταποίηση +5,0%, Ορυχεία - Λατομεία -19,5%, Ηλεκτρισμός -1,2%, Παροχή Νερού +0,2%

Παρότι ο ΔΒΠ αυξάνεται, τζίρος και τιμές περιορίζονται σημαντικά

Σύγκριση ΔΒΠ με κύκλο εργασιών στη Βιομηχανία

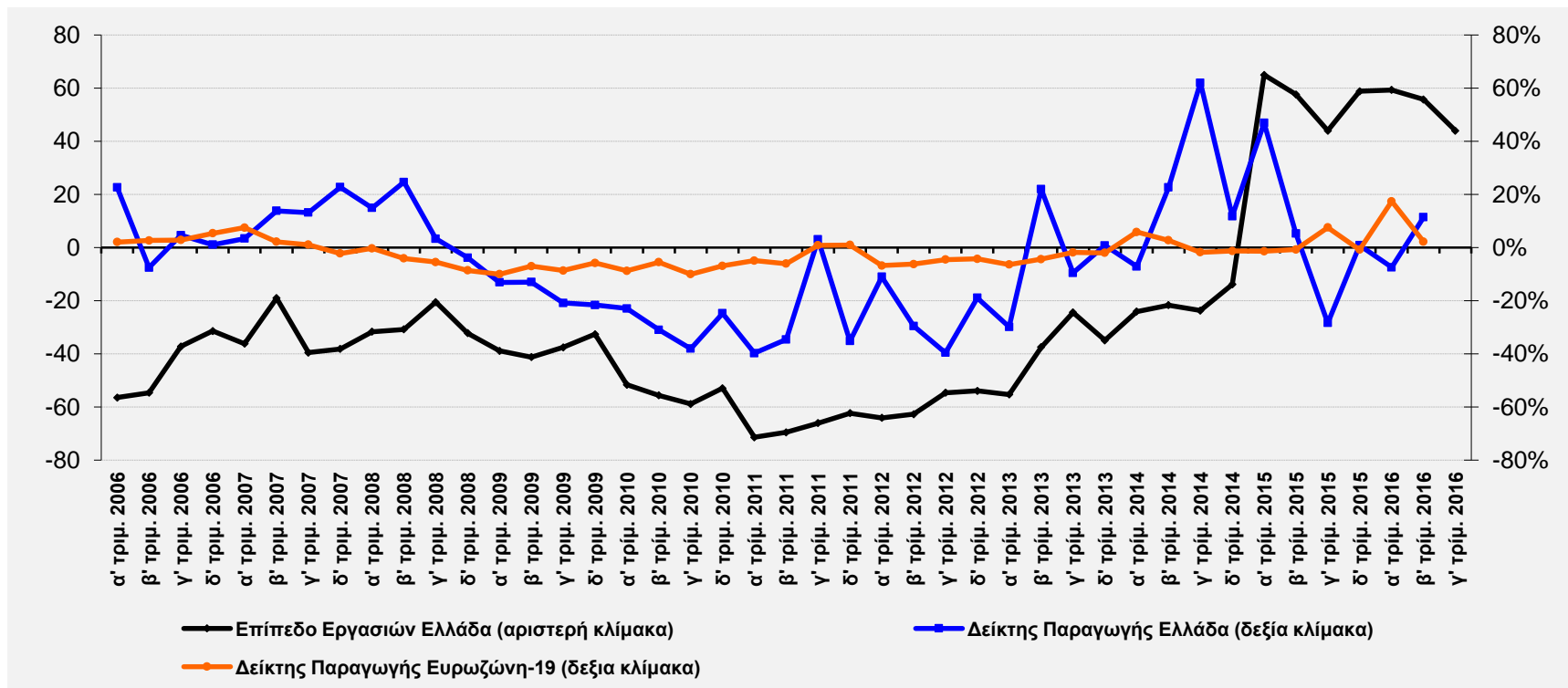

Εξέλιξη τιμών παραγωγού

Κατασκευές: οριακή ενίσχυση κατά το πρώτο εξάμηνο

Δείκτης Παραγωγής στις Κατασκευές και Δείκτης Επιπέδου Εργασιών (τριμηνιαίες μεταβολές)

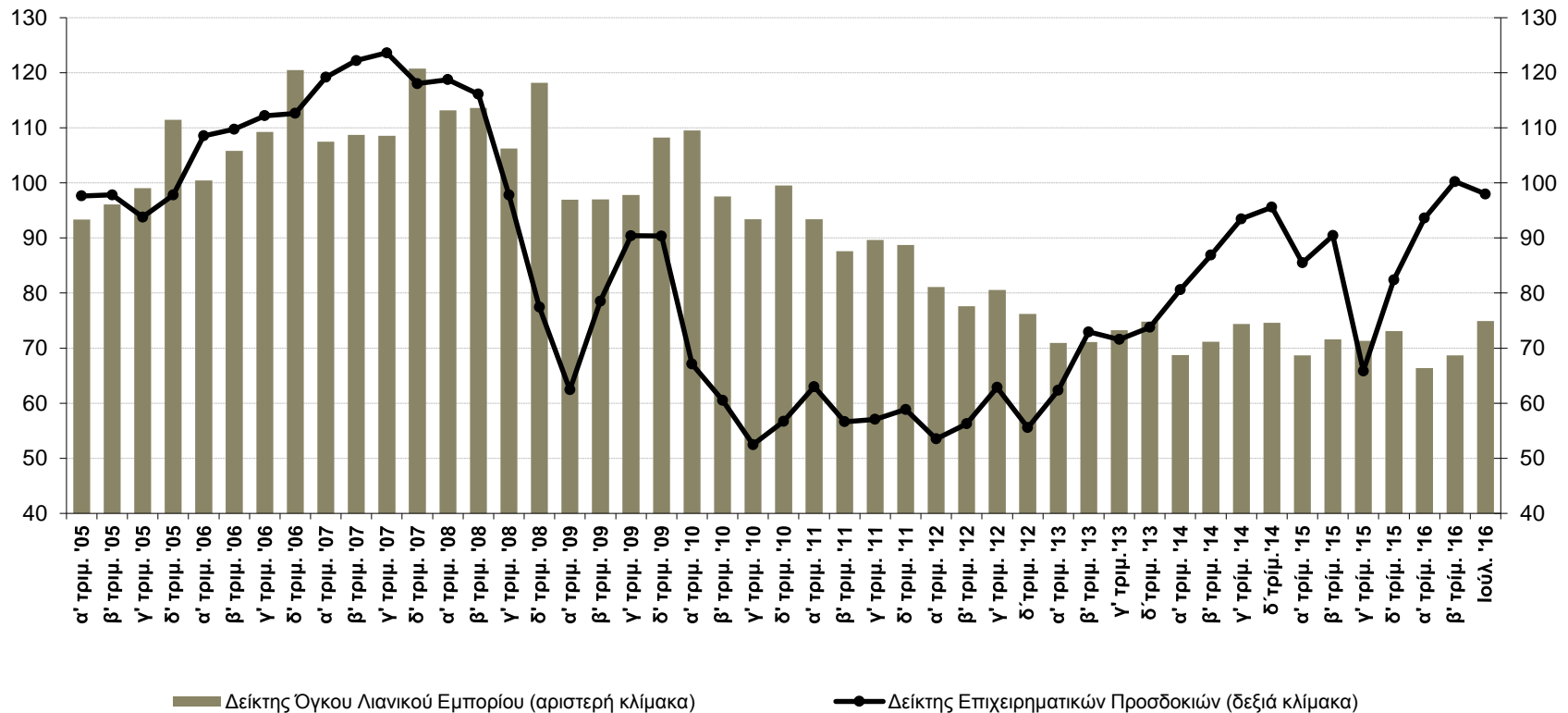

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ - Eurostat

Α' εξάμ. 2016: +2,3%
Α' εξάμ. 2015 : +22,0%

Επιδείνωση λιανικού εμπορίου αν και με κλαδικές ιδιαιτερότητες

Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου (2010=100) και Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών Λιανικού Εμπορίου (1996-2006=100)

Πηγές: IOBE, ΕΛΣΤΑΤ

Πρώτο επτάμηνο 2016: -1,8% έναντι -0,9% το επτάμηνο του 2015.
Χωρίς καύσιμα -0,6%

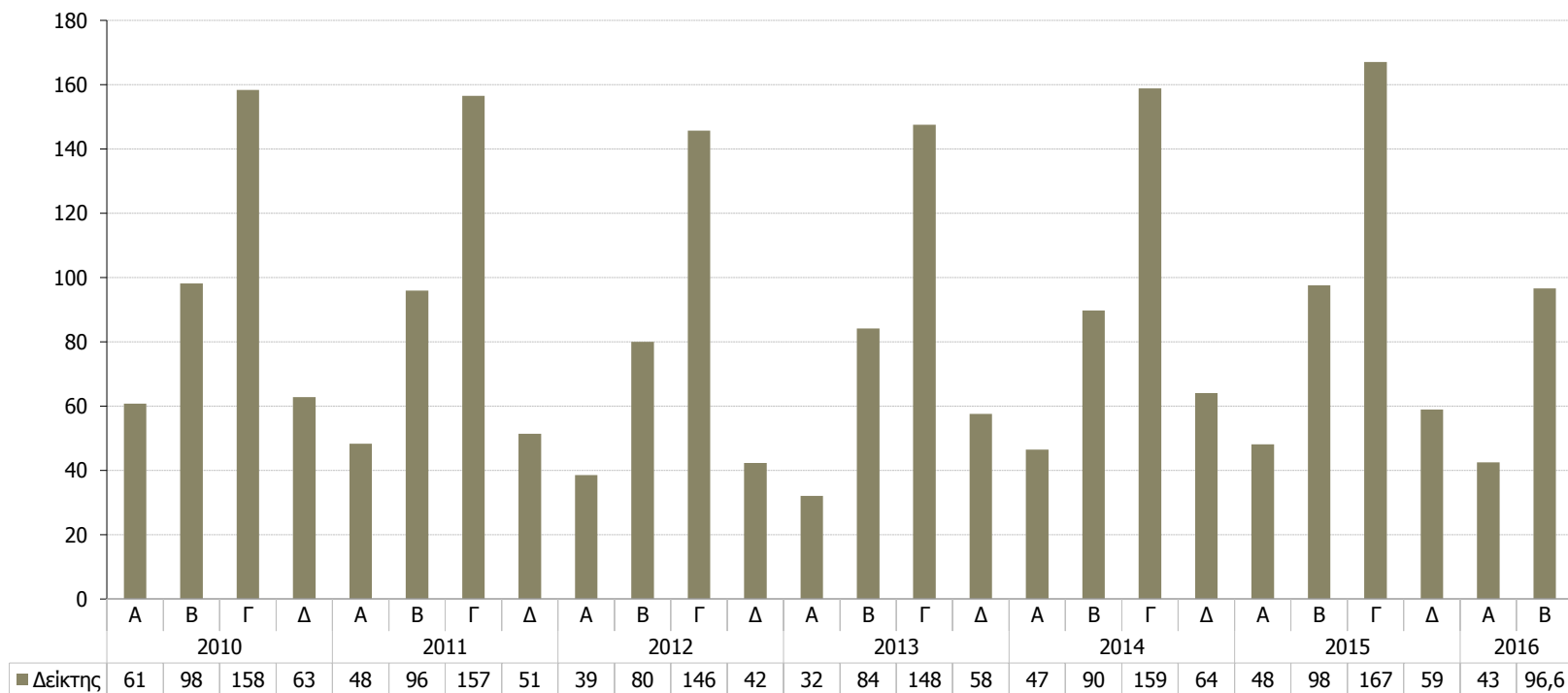
...καύσιμα, τρόφιμα, φαρμακα

Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου (2010=100)

	α' επτάμ. 2014	α' επτάμ. 2015	α' επτάμ. 2016
Γενικός Δείκτης	-1,1%	-0,9%	-1,8%
Γενικός Δείκτης (εκτός καυσίμων και λιπαντικών, 2000=100)	-1,7%	0,0%	-0,6%
Μεγάλα καταστήματα Τροφίμων	-0,9%	0,1%	-1,5%
Πολυκαταστήματα	-5,6%	-5,2%	11,2%
Καύσιμα & Λιπαντικά αυτοκινήτων	1,7%	-0,4%	-4,8%
Τρόφιμα, Ποτά, Καπνός	-4,9%	-5,8%	0,6%
Φαρμακευτικά-Καλλυντικά	-3,6%	-0,9%	-4,2%
Ένδυση-Υπόδηση	6,8%	5,3%	8,7%
Έπιπλα-Ηλεκ. Είδη-Οικ. Εξοπλισμός	-2,2%	-3,7%	1,1%
Βιβλία Χαρτικά Λοιπά Είδη	8,6%	4,9%	-3,6%

Μικτή εικόνα στις Υπηρεσίες

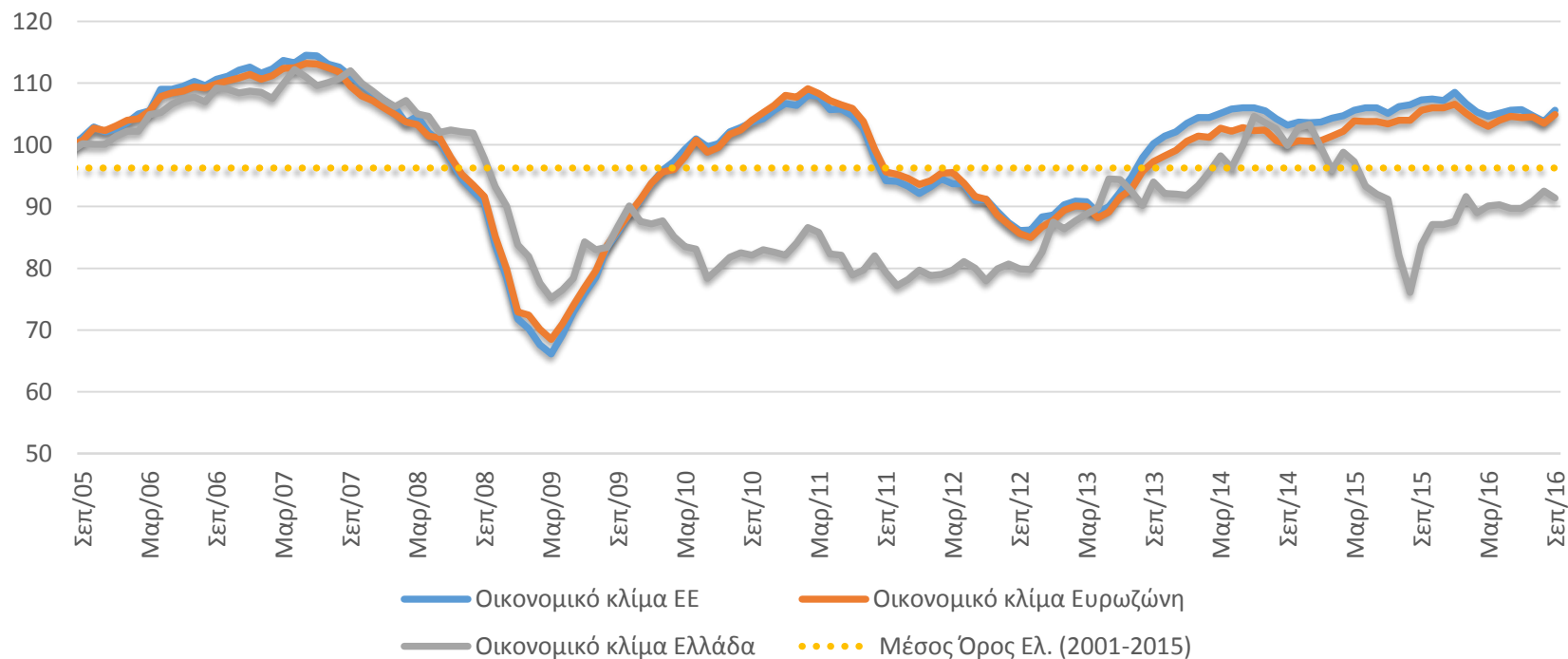
Δείκτης Κύκλου Εργασιών σε Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Εστίασης

Πηγές: IOBE, ΕΛΣΤΑΤ

Μικρή βελτίωση στο οικονομικό κλίμα το γ' τρίμηνο του 2016, σε επίπεδο σημαντικά υψηλότερο σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό
Στα ίδια επίπεδα το κλίμα στην Ευρωζώνη, μικρή επιδείνωση στην ΕΕ

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

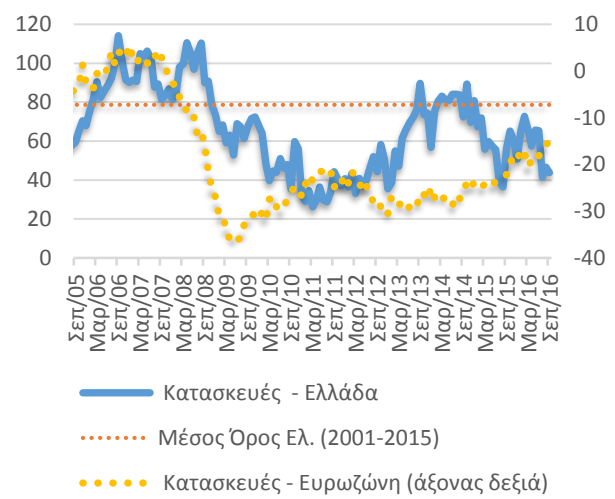
Βελτίωση επιχειρηματικών προσδοκίες στις Υπηρεσίες το γ' τρίμηνο, επιδείνωση στους υπόλοιπους τομείς

Ανάκαμψη σε σχέση με τις αντίστοιχες περσινές επιδόσεις, με εξαίρεση τις Κατασκευές

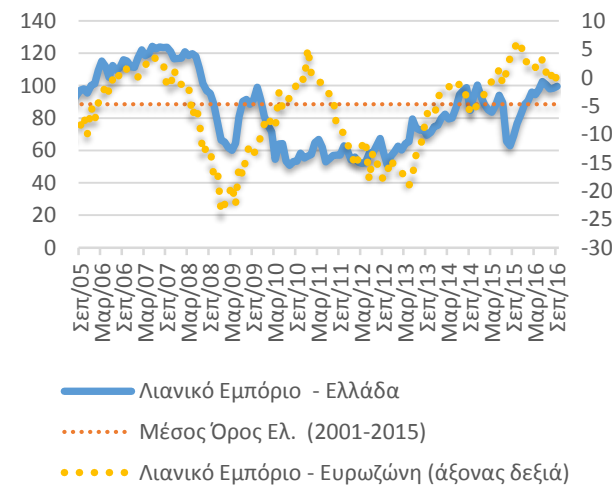
Βιομηχανία

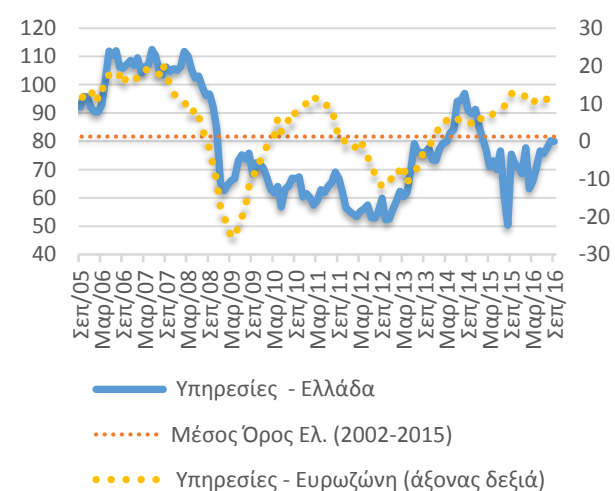
Κατασκευές

Λιανικό Εμπόριο

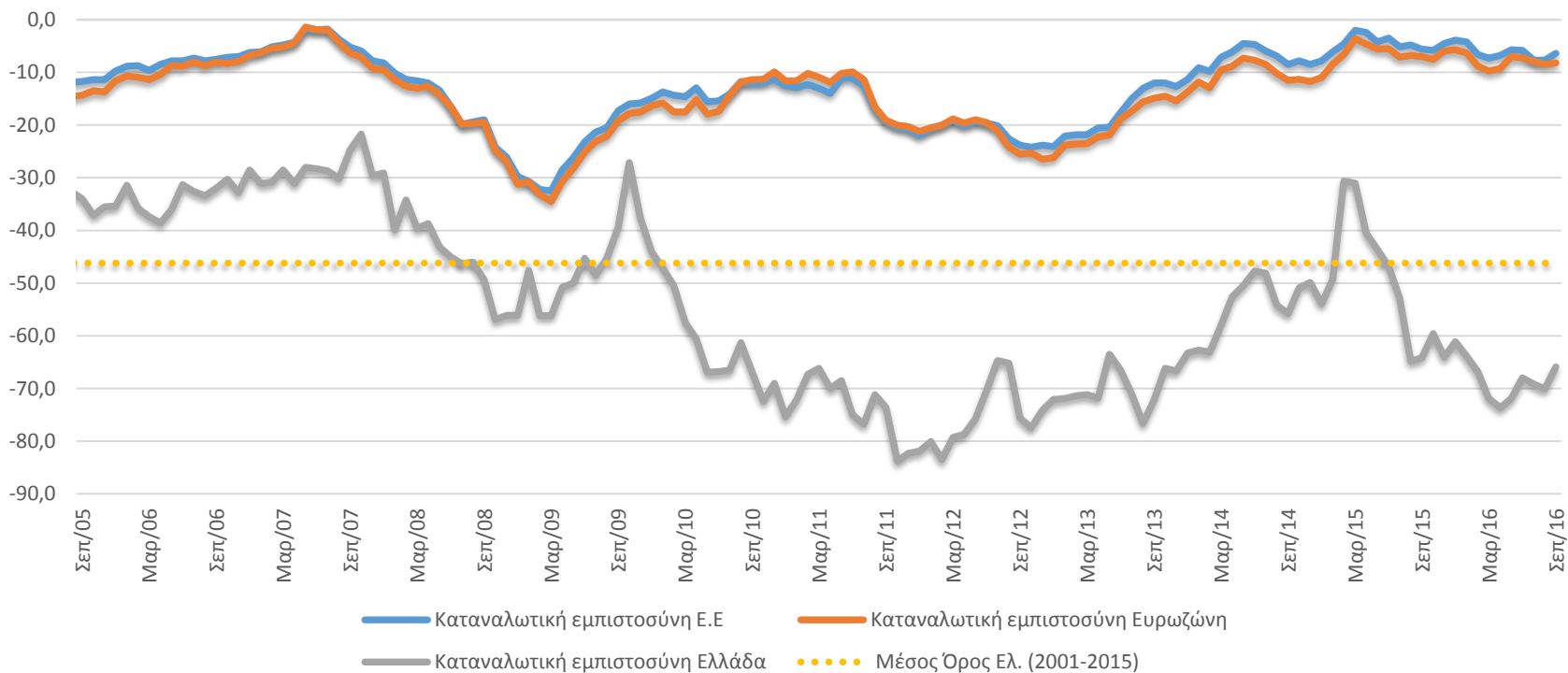

Υπηρεσίες

Βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης το γ' τρίμηνο, με πτώση της όμως σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή μέση τιμή Σταθερότητα στην Ευρωζώνη, υποχώρηση στην ΕΕ

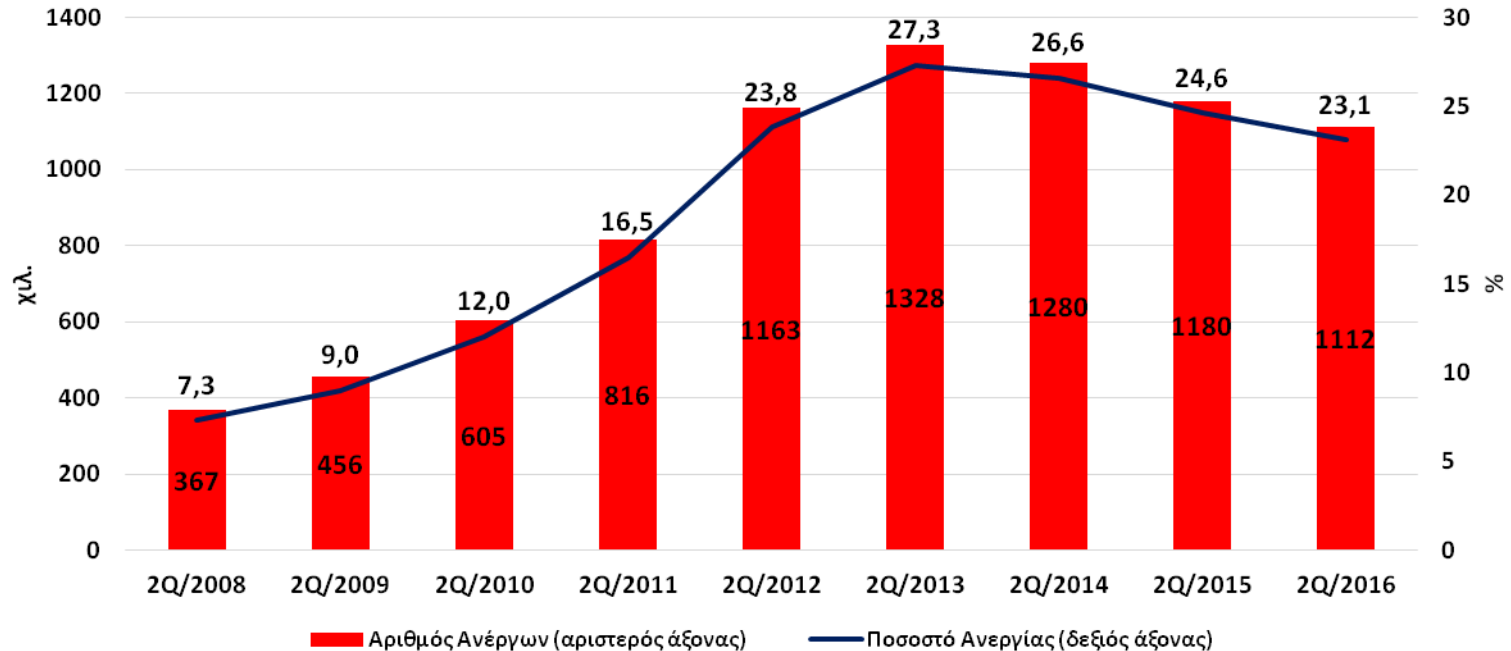
Καταναλωτική Εμπιστοσύνη

Πηγή: IOBE, European Commission

Μείωση ανεργίας για ένατο συνεχόμενο τρίμηνο

Αριθμός ανέργων και ποσοστό ανεργίας 2008-2016

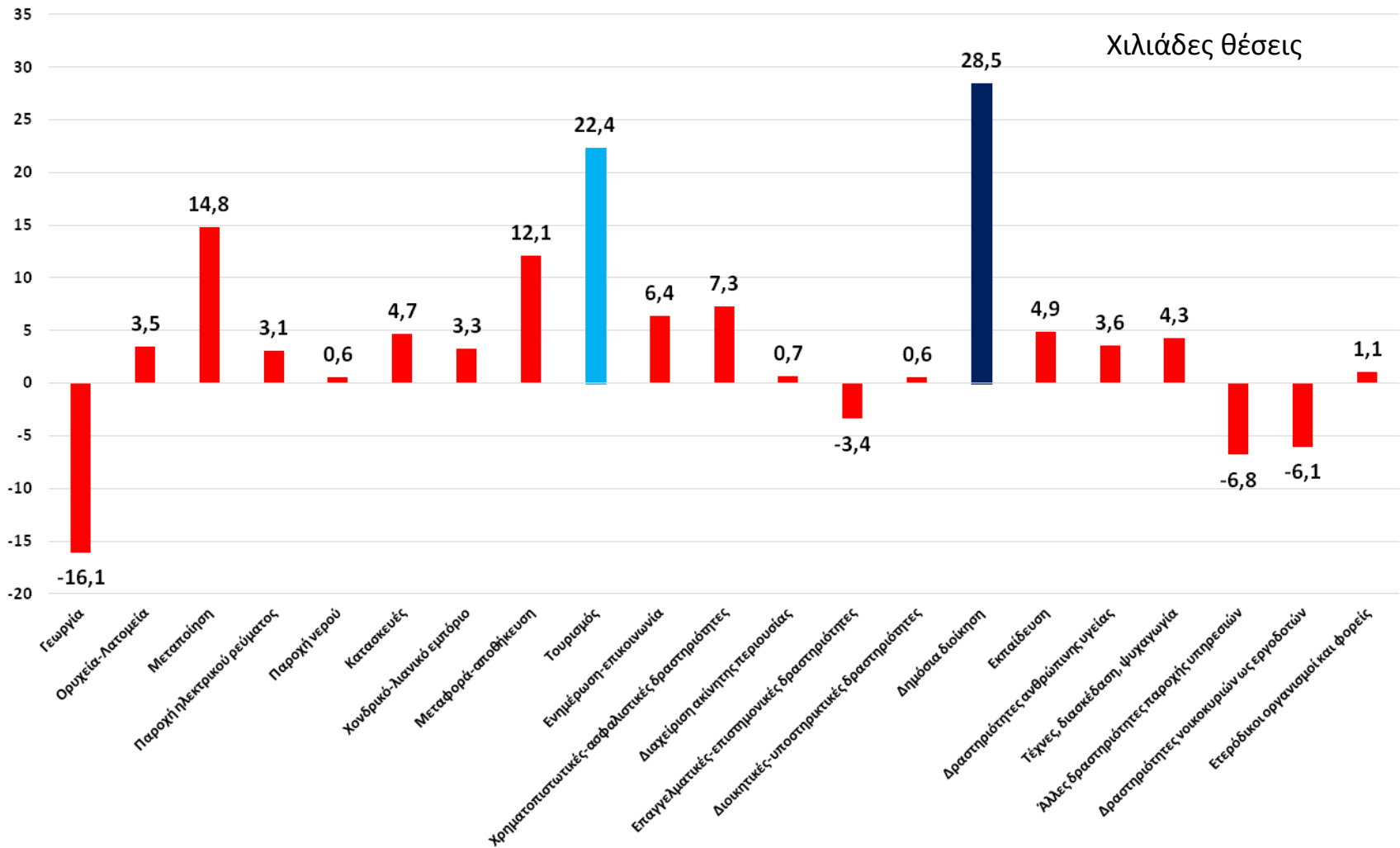

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

- Στο 23,1% η ανεργία (2^ο τρίμηνο 2016) από 24,6% το αντίστοιχο τρίμηνο του 2015 και 24,9% σε σχέση με το 1^ο τρίμηνο του 2016.
- Αύξηση απασχόλησης σε 16 κλάδους / μείωση της σε 5 κλάδους. Ενδεικτικά: Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού (+18,7%), Δημόσια διοίκηση και άμυνα (+9,1%), Υπηρεσίες καταλύματος και εστίασης (+5,5%), Μεταποίηση (+5,5%), Κατασκευές (+3,5%), Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες (-9,1%), Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (-15,5%).

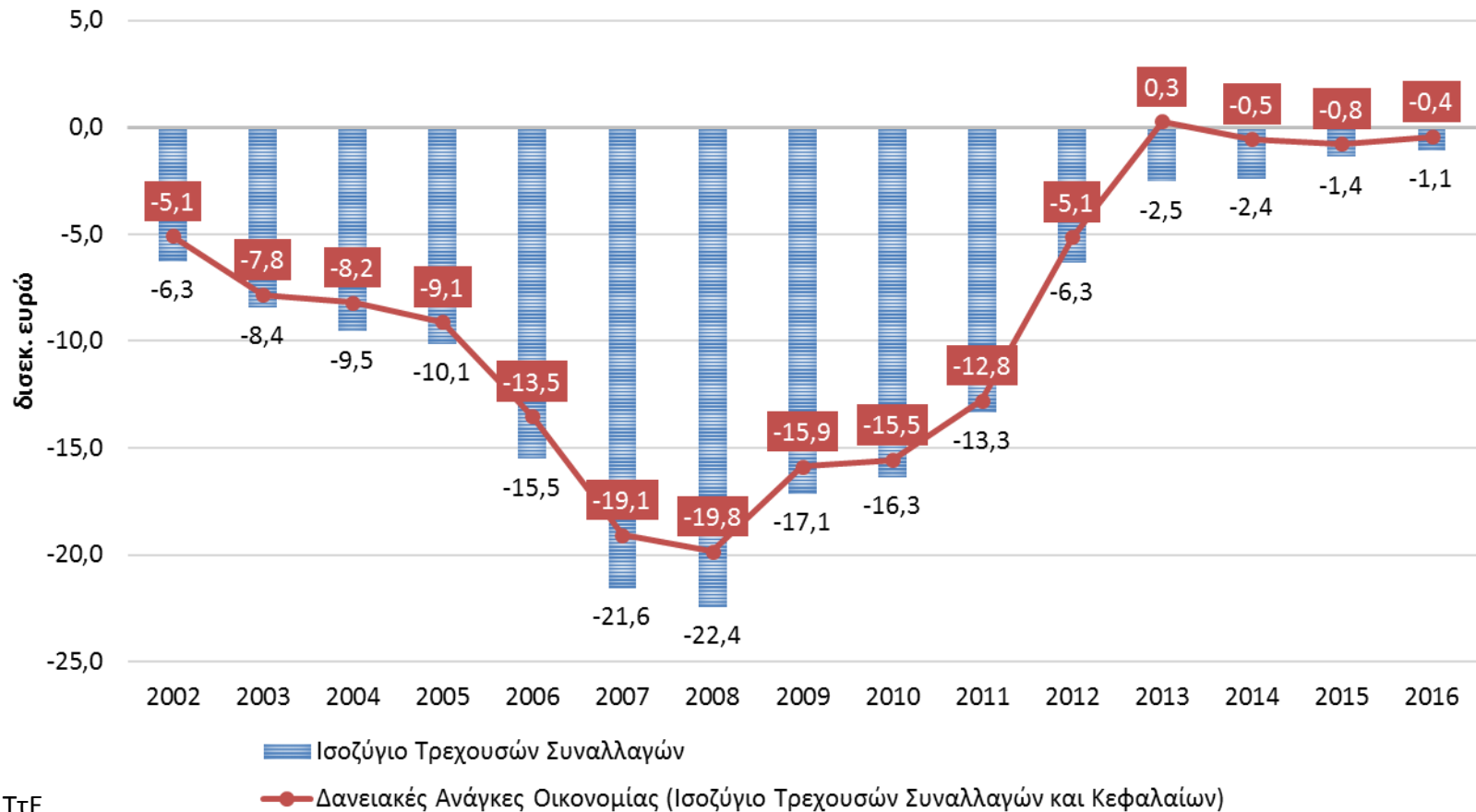
Σημαντική η συμβολή του Δημόσιου Τομέα στην αύξηση της απασχόλησης

Συμμετοχή των κλάδων στην αύξηση της απασχόλησης Α' εξαμ. 2015 - Α' εξαμ. 2016

Βελτίωση του Ισοζυγίου ΤΣ στο πρώτο 7μηνο του 2016...

Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών, Ιανουάριος – Ιούλιος 2002-2016

...με συρρίκνωση του ελλείμματος στο Ισοζύγιο αγαθών και κάμψη του πλεονάσματος υπηρεσιών
Χαμηλό ύψος δανειακών αναγκών της ελληνικής οικονομίας την τελευταία 4ετία

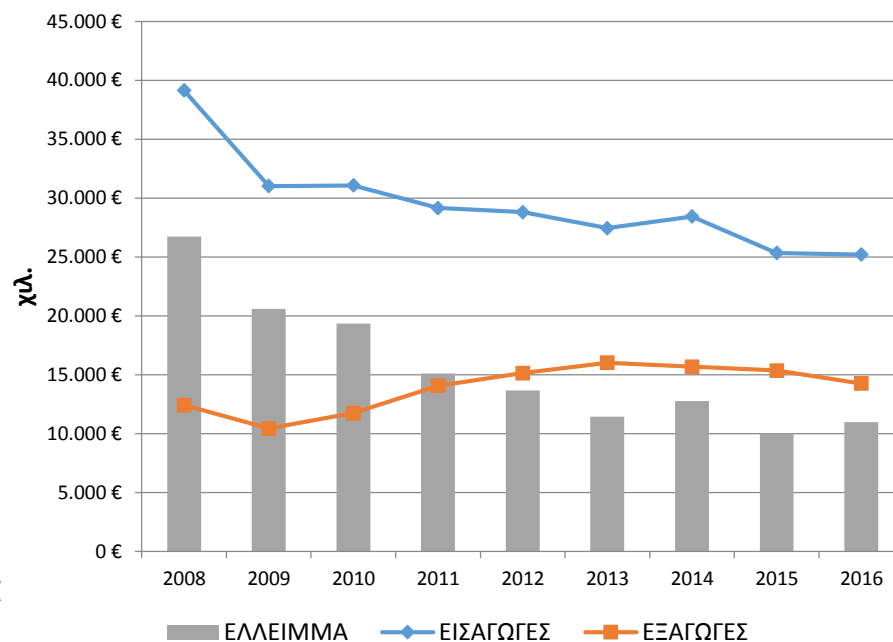
Αύξηση ελλείμματος εμπορικού ισοζυγίου αγαθών το επτάμηνο του 2016 κατά 8,7%

Ιανουάριος – Ιούλιος 2016:

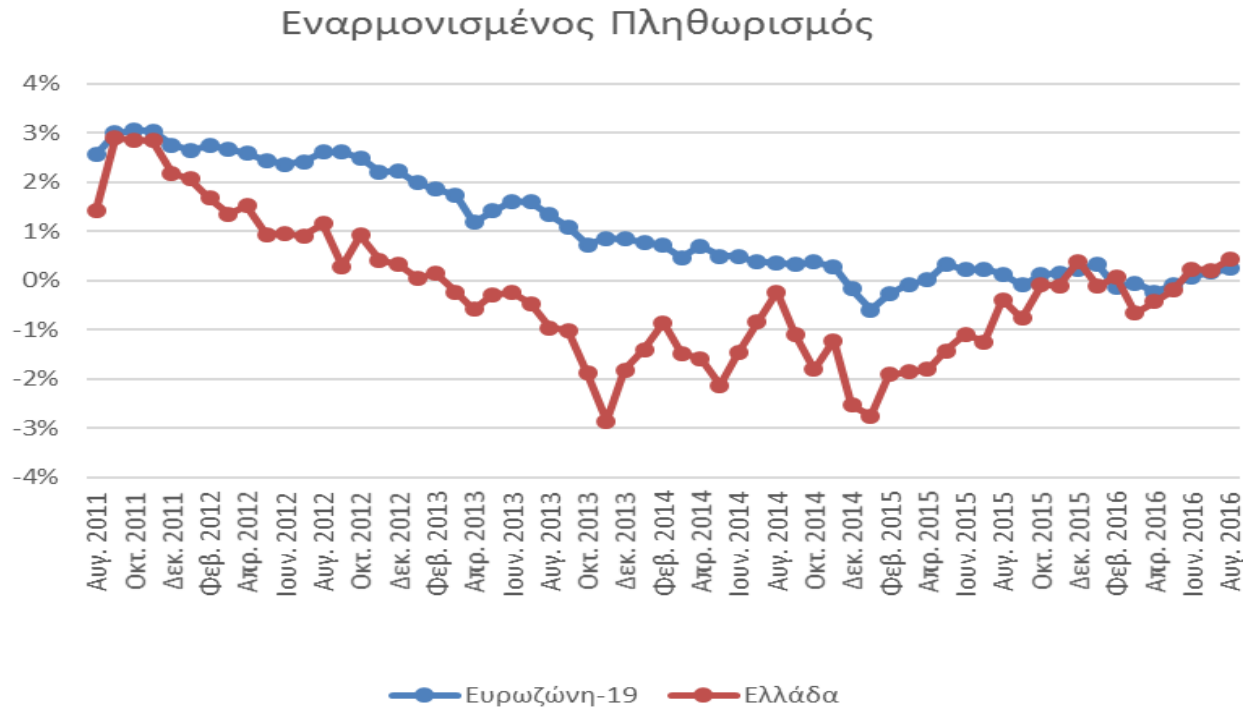
- **Εξαγωγές** : -7,2% (€14 δισεκ., με τα πετρελαιοειδή)
 - **-1,3% (€10,66 δισεκ. χωρίς πετρελαιοειδή-πλοία)**
- **Εισαγωγές**: -1% (€24,5 δισεκ.)
- **Εμπορικό έλλειμμα**: +8,7%
- **Έντονη εξασθένιση**: «Καύσιμα» (-22,5%), «Πρώτες ύλες» (12,9%)
- **Αύξηση**: «Αγροτικά προϊόντα»(6,3%)

Αγορές:

- **Απώλειες**: Ε.Ζ.(0,1%), ΕΕ-28 (0,3%), Τουρκία (34,4%), Φινλανδία (15,9%), Ιταλία (7,7%), Ην.Βασίλειο (5,5%), Βουλγαρία (6,8%), Κροατία (15,5%), Ρωσία (12,4%), ΗΠΑ (18,3),
- **Ανοδος**: Ολλανδία (22,8%), Ισπανία (3,6%), Αυστρία (4,3%), Πορτογαλία (5,2%), Γερμανία (3,7%), Πολωνία (11,4%), Τσεχία (3,7%), Ρουμανία (5,4%), Κίνα (39,1%)

Περιορίζεται μεν ο αποπληθωρισμός αλλά παραμένει ισχυρός

Ηπιότερη πτώση τιμών στο πρώτο οκτάμηνο του 2016 στην περιοχή του -1%

Ανοδική πορεία στους υπο-δείκτες της υγείας (+2.5%) των ξενοδοχείων (+2,6%) και των αλκοολούχων ποτών (+1,4%)

Μεσοπρόθεσμες εξελίξεις

Σχετική βελτίωση οικονομικού περιβάλλοντος εγχωρίως μετά την πρώτη αξιολόγηση

- Κάμψη αβεβαιότητας για την εφαρμογή του τρίτου Προγράμματος
- Αύξηση καταθέσεων επιχειρήσεων – νοικοκυριών, επιβράδυνση πιστωτικής συρρίκνωσης προς επιχειρήσεις, ήπια άνοδος δείκτη Οικονομικού Κλίματος
- Ευνοϊκή για τις συνθήκες στην ελληνική οικονομία ή μη εκδήλωση έως τώρα επιπτώσεων από το Brexit. Όμως επιδεινώνονται τα δεδομένα στο προσφυγικό

Η παρατηρούμενη εξασθένηση αβεβαιότητας δεν συνεπάγεται ότι αποκαταστάθηκε η εμπιστοσύνη στην Ελληνική οικονομία

Μεσοπρόθεσμες εξελίξεις

Εξακολουθούν να υφίστανται εστίες ανησυχίας:

- Διαχείριση «κόκκινων δανείων», υπό το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο: ανασταλτικός παράγοντας στη λήψη αποφάσεων τουλάχιστον το 2017
- Επιβαρύνσεις νοικοκυριών από διεύρυνση άμεσης και έμμεσης φορολογίας, ασφαλιστικών εισφορών, νέα μείωση συντάξεων → συνεχώς χαμηλότερος από πέρυσι ο Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης
- Αλλαγές στα κέρδη εταιρειών που τηρούν βιβλία β' κατηγορίας, στο φόρο μερισμάτων, τις ασφαλιστικές εισφορές
- Ειδικά στους ελεύθερους επαγγελματίες, αύξηση ΦΠΑ, αλλαγή τρόπου υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών και ασάφεια για την εφαρμογή του → πιθανή η μετάβαση σε άλλη νομική μορφή ή μεταφορά έδρας

Εστίες αβεβαιότητας εκτός Προγράμματος:

- Συνέχιση capital controls, χωρίς να διαφαίνεται έστω προσεγγιστικά το πότε θα αρθούν
- Θεσμική σύγχυση, από πολιτικές παρεμβάσεις, αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων

Μεσοπρόθεσμες εξελίξεις

Εφόσον συνεχιστούν βελτίωση ρευστότητας και καλυτέρευση των προοπτικών, μπορούν να αξιοποιηθούν από κλάδους με ανοδική δυναμική στην τρέχουσα περίοδο

- Μεταποίηση: συνεχής, ισχυρή άνοδος της δραστηριότητας από τον Απρίλιο
- Κατασκευές: οριακή αύξηση της παραγωγής στο α' εξάμηνο, από τα δημόσια έργα. Εκκίνηση επενδύσεων σε ιδιωτικοποιήσεις – παραχωρήσεις το 2017
- Τουρισμός: μικρή μείωση διεθνών εισπράξεων, αφομοίωση σημαντικής ενίσχυσης στα έτη 2013 – 2015

Μεσοπρόθεσμες εξελίξεις

Κρίσιμες εξελίξεις προσεχώς

- Διαπραγματεύσεις για δημόσιο χρέος – εφαρμογή βραχυπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης (Eurogroup 25/05/2016) – Συμμετοχή ΔΝΤ στο πρόγραμμα
- Δεύτερη αξιολόγηση προγράμματος – νέο ρυθμιστικό πλαίσιο στην αγορά εργασίας
- Σχέσεις Τουρκίας – ΕΕ και προσφυγικές ροές

Παράμετροι διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος

- Μικρή αύξηση τιμής πετρελαίου φέτος κατόπιν της πρόσφατης απόφασης για μείωση της παραγωγής. Ήπια άνοδος της τον επόμενο χρόνο.
- Σχετική σταθερότητα ισοτιμίας ευρώ / δολαρίου στο υπόλοιπο του 2016 και το 2017

Προβλέψεις 2016

- **Αύξηση ιδιωτικής κατανάλωσης** στο β' εξάμ. '16 από τεχνικό αποτέλεσμα χαμηλής βάσης την ίδια περίοδο πέρυσι και (ηπιότερη) κάμψη ανεργίας. Στο σύνολο του τρέχοντος έτους **μείωσή της κατά 0,3-0,5%**
- **Ήπια αύξηση δημόσιας κατανάλωσης** στο τρέχον εξάμηνο, περιστολή της κατά 0,8% με 1,2% το 2016.
- **Διεύρυνση επενδύσεων ($\approx 10,0$ με $11,0\%$), και από συγκυριακούς / τεχνικούς παράγοντες:**

 - Πρόσκαιρη έντονη αύξηση στον εξοπλισμό μεταφορών το β' τρίμ., λόγω νέων τελών ταξινόμησης
 - Διαφορετική τεχνική επίδραση αποθεμάτων (αύξηση φέτος – περιορισμός πέρυσι)
 - Περισσότερο εμπροσθοβαρής υλοποίηση ΠΔΕ και μικρή αύξηση δαπανών του – Συνέχιση υψηλότερης δραστηριότητας στα δημόσια έργα
 - Χαλάρωση πιστωτικής συρρίκνωσης προς επιχειρήσεις στο β' εξάμ., από επιστροφή καταθέσεων – επαναφορά waiver από ΕΚΤ

Προβλέψεις 2016

Εξωτερικός τομέας: τεχνική εξουδετέρωση επίδρασης capital controls από συμπλήρωση ισχύος ενός έτους

Άνοδος εξαγωγών στην περίοδο Ιουλίου – Δεκεμβρίου, κυρίως στο σκέλος των υπηρεσιών (μεταφορές – λοιπές υπηρεσίες)

- Δεν θα αποτραπεί η υποχώρηση των εξαγωγών το 2016 ($\approx -5,5\%$)

Εντονότερη αύξηση στις εισαγωγές το β' εξάμ.

- Η μείωσή τους στο σύνολο του έτους θα περιοριστεί στο $-1,5\%$ με $-2,0\%$

Επιδείνωση εξωτερικού ισοζυγίου λόγω εισαγωγών

Κατόπιν σημαντικής αναθέωρησης ΑΕΠ στο α' τρίμ., προβλέπεται ηπιότερη ύφεση το 2016 (0,5%)

Προβλέψεις 2016

Περαιτέρω αποκλιμάκωση ανεργίας, με χαμηλότερο ρυθμό

- Συνέχιση διεύρυνσης απασχόλησης σε **Τουρισμό – Μεταποίηση – Κατασκευές**, όπως στο άεξάμ.
- Υποχώρηση τονωτικής επίδρασης **Δημόσιου Τομέα**
- Επίπτωση νέων μέτρων σε ιδιωτική κατανάλωση και απασχόληση κλάδων προϊόντων – υπηρεσιών για τον τελικό καταναλωτή (**Λιανικό Εμπόριο**)
- Σε μεταβατικό στάδιο οι απασχολούμενοι σε κλάδους επαγγελματικών υπηρεσιών το δ' τρίμ., από αλλαγές στη φορολογία – ασφάλισή τους

Ελαφρώς χαμηλότερα από 24% η ανεργία το 2016

Συνέχιση αποπληθωρισμού σε όλο το 2016

- Υποχώρηση τιμών στο γ' τρίμ. με τον ίδιο ρυθμό όπως στα προηγούμενα, παρά την αύξηση του ΦΠΑ
- Στο τελευταίο τετράμηνο του 2015 η πτώση των τιμών είχε καμφθεί → ευνοείται μικρή ενίσχυση του αποπληθωρισμού στο τέλος του 2016

Αποπληθωρισμός 1,1% το τρέχον έτος

Αρχικές εκτιμήσεις για το 2017

- **Αύξηση ιδιωτικής κατανάλωσης** κυρίως από συνέχιση πτώσης ανεργίας ($\approx 1,0$ έως $1,5\%$)
 - Ανάσχεση ανόδου από πλήρη εκδήλωση επιδράσεων φετινών δημοσιονομικών μέτρων, μαζί με όσα θα ισχύσουν από 1/1/2017
- **Ήπια διεύρυνση δημόσιας κατανάλωσης**
 - Συνέχιση δημοσιονομικής προσαρμογής από ενίσχυση φορολογικών εσόδων και λιγότερο από περιστολή δαπανών (Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2017)
- **Αναθέρμανση επενδύσεων ($\approx 8-10\%$) από:**
 - Εκκίνηση έργων σε ολοκληρωμένες ιδιωτικοποιήσεις - παραχωρήσεις
 - Χαμηλότερο ενεργειακό κόστος (κατάργηση ΕΦΚ φυσικό αέριο για βιομηχανία)
 - Σταθερά υψηλή εξαγωγική ζήτηση σε ορισμένους μεταποιητικούς κλάδους

Αλλά και:

- Αποτρεπτική επίδραση αύξησης φόρου εταιρειών, αλλαγών σε άμεση φορολογία - ασφαλιστικές εισφορές ελεύθερων επαγγελματιών, πρόσθετης φορολογίας ΕΝΦΙΑ
- Εν αναμονή ρύθμισης «κόκκινων» επιχειρηματικών δανείων

Αρχικές εκτιμήσεις για το 2017

Εξωτερικός τομέας

Διεύρυνση εξαγωγών από περαιτέρω άρση περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων και επιτάχυνση ευρωπαϊκού - παγκόσμιου εμπορίου (+5%)

Αύξηση εγχώριας ζήτησης (κατανάλωση και επενδύσεις)

διοχετεύεται σε μεγάλο βαθμό σε ζήτηση για **εισαγωγές (+6-7%)**

- Υπενθυμίζεται (2014): Ενίσχυση εγχώριας ζήτησης 1,2%, αύξηση εισαγωγών 7,8%

Προοπτικές ανάκαμψης το 2017, κατά 1,5-2,0%

Συνέχιση υποχώρησης ανεργίας: **~22,5%**

Ανακοπή αποπληθωρισμού (άνοδος τιμών πετρελαίου, έμμεσοι φόροι, τόνωση ζήτησης) → **αύξηση ΓΔΤΚ 1,3%**

Παρουσίαση Μελέτης ΙΟΒΕ:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ
ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ

Σκοπός Μελέτης

Σκοπός μελέτης

Προσδιορισμός των οικονομικών επιδράσεων από την ανάπλαση του πρώην αεροδρομίου του Ελληνικού και του παράκτιου μετώπου του Αγ. Κοσμά σε όλη τη διάρκεια του επενδυτικού προγράμματος, με βάση τους όρους που προβλέπει η μεταβίβαση των μετοχών της Ελληνικό Α.Ε. στην Hellinikon Global I S.A.

Οικονομικές επιδράσεις

Επίδραση στην ευρύτερη περιοχή

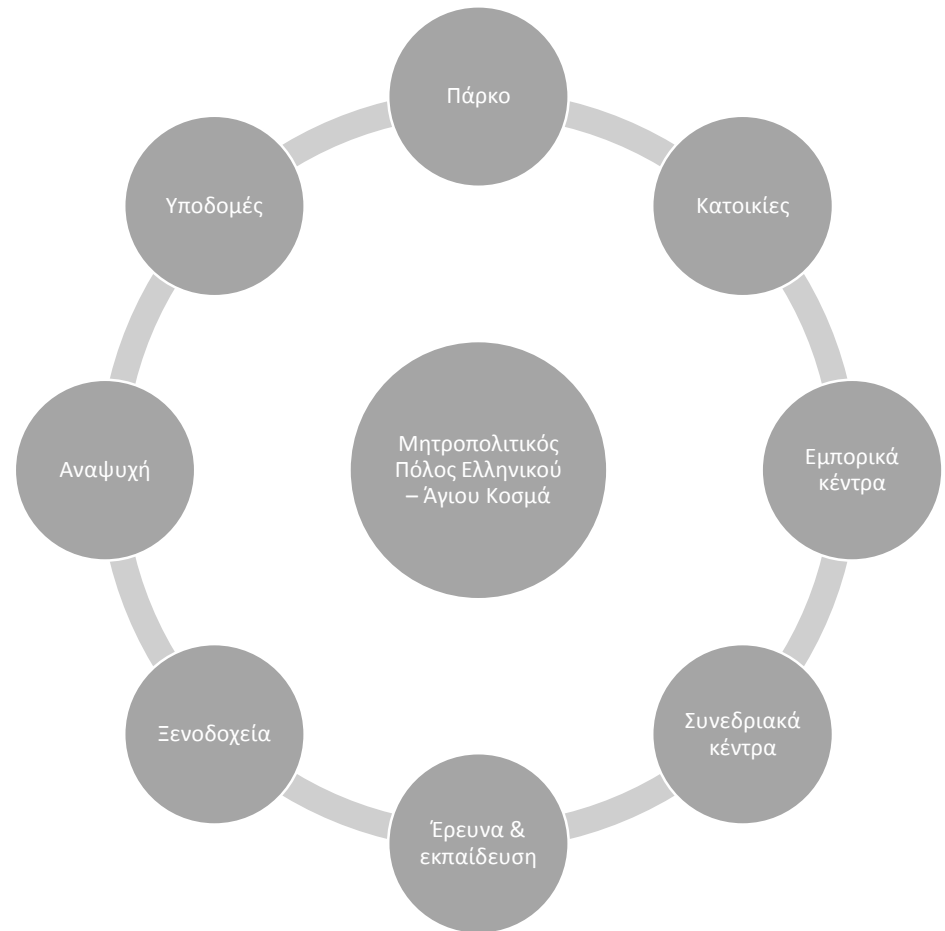
- Τόνωση ζήτησης για προϊόντα και υπηρεσίες στην περιοχή της ανάπλασης
- Δημοσιονομικά έσοδα από την κατασκευή και λειτουργία προβλεπόμενων εγκαταστάσεων
- Απασχόληση στις εν λόγω εγκαταστάσεις

Επίδραση στο σύνολο της οικονομίας

- Δημοσιονομικός αντίκτυπος τιμήματος που λαμβάνει το ελληνικό δημόσιο
- Επίδραση στο ΑΕΠ της χώρας εξαιτίας της αύξησης της ζήτησης
- Συνολικές θέσεις απασχόλησης, εισοδήματα από εργασία, δημιουργία τεχνογνωσίας και βελτίωση παραγωγικότητας

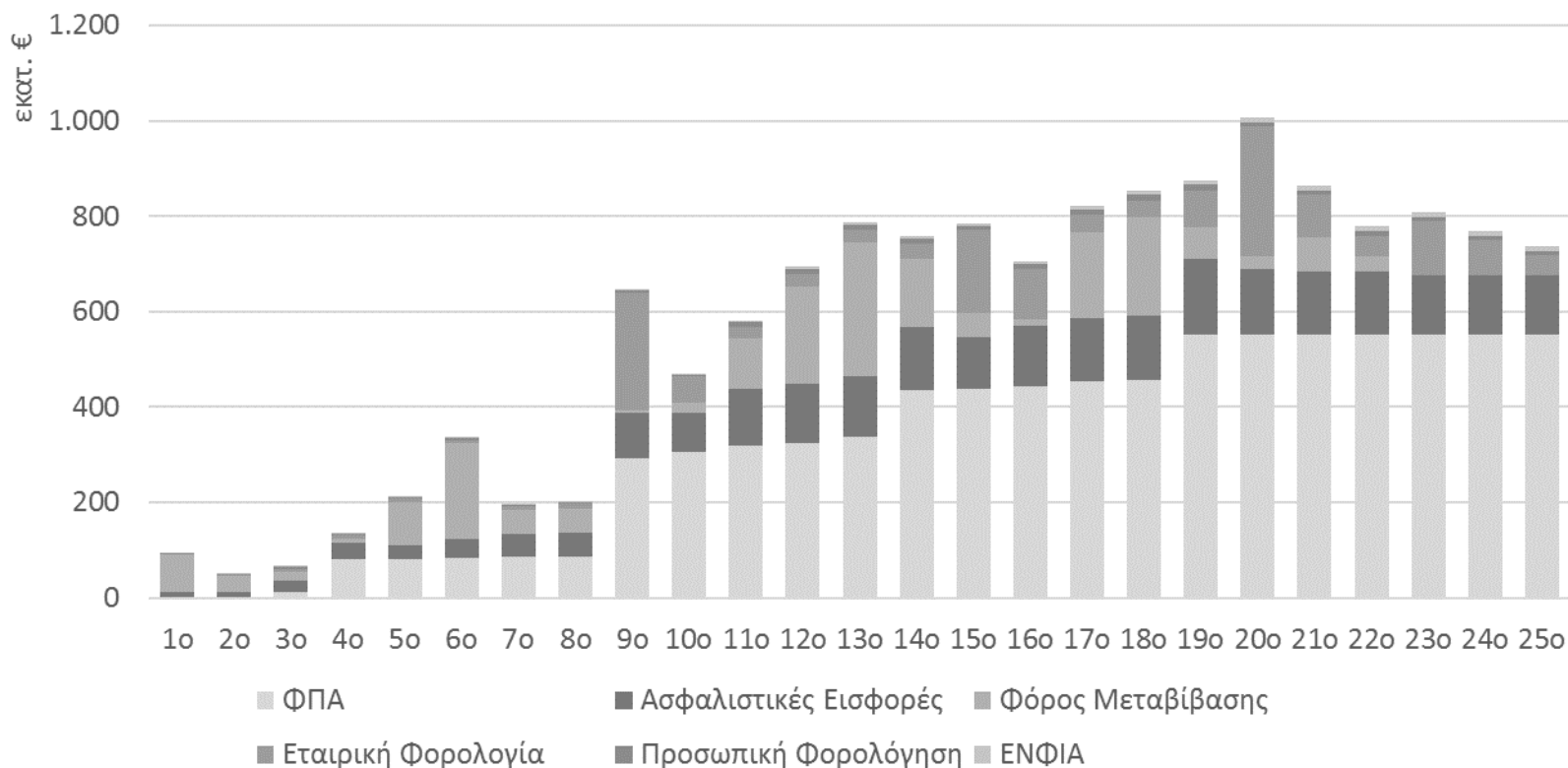
Αξιοποίηση της περιοχής του πρώην αεροδρομίου του Ελληνικού από τη «Hellinikon Global I S.A.»

- Πρώην αεροδρόμιο και έκταση Αγίου Κοσμά
 - Συνολική έκταση 6.2 εκατ. m²
 - Δημιουργία Μητροπολιτικού πάρκου 2 εκατ. m²
- Τίμημα για αγορά μετοχών: €915 εκατ.
- Αναμενόμενες επιπλέον επενδύσεις: €7,2 δισεκ.
 - €1,5 δισεκ. για την υλοποίηση του πάρκου και για έργα υποδομών.

Προοδευτική αύξηση δημοσιονομικών εσόδων (563 εκατ. ευρώ κατά μέσο όρο στην 25ετία).

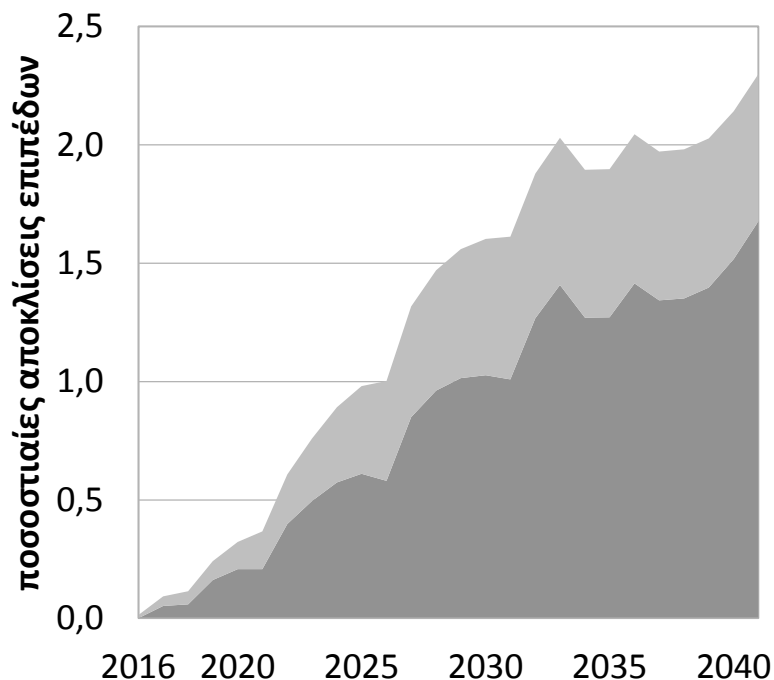
Φορολογικά έσοδα κατά την 25ετή περίοδο, ανά πηγή

Άθροισμα εσόδων: 14,1 δισεκ. €

Μακροοικονομικές επιδράσεις: υψηλότερο ΑΕΠ κατά €7,4 δισεκ. (2.4%) και 90 χιλ. θέσεις εργασίας το 2041

Συνολική επίδραση στο ΑΕΠ παραγόντων προσφοράς και ζήτησης

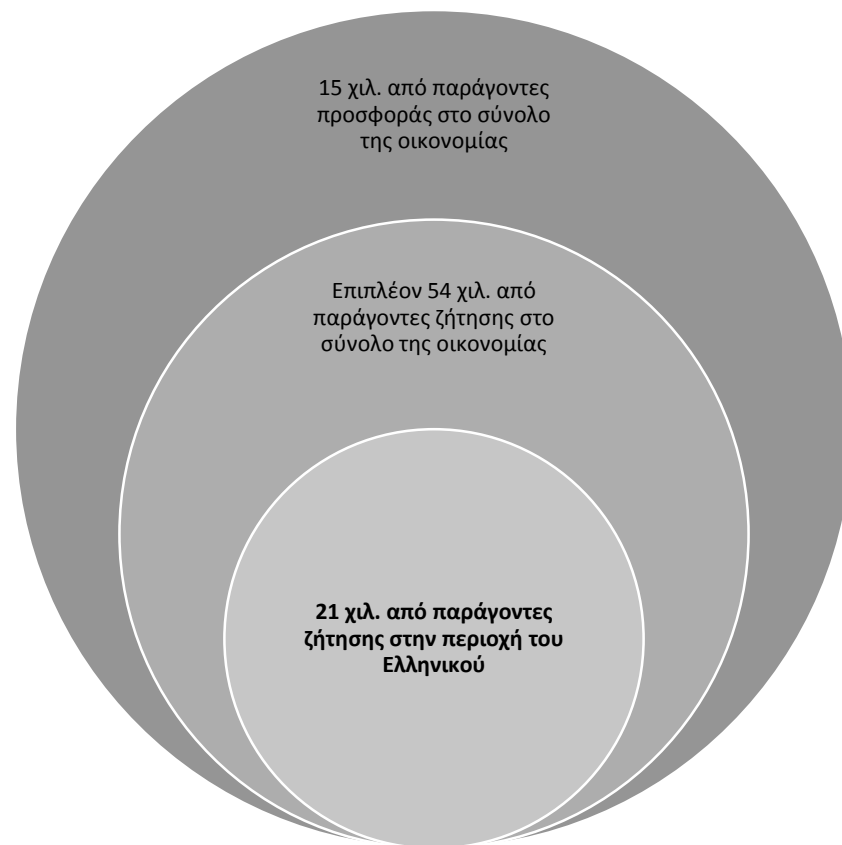

■ Παράγοντες ζήτησης ■ Παράγοντες προσφοράς

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

Σημείωση: Το αποτέλεσμα προκύπτει από τη σύγκριση της απασχόλησης της ελληνικής οικονομίας σε δυο σενάρια – με και χωρίς την επένδυση στο Ελληνικό.

Επίδραση στην απασχόληση το 2041

Με την είσπραξη του τιμήματος αποφεύγεται η εφαρμογή ισοδύναμης περιοριστικής δημοσιονομικής πολιτικής

- Με τη μεταβίβαση των μετοχών αποφεύγεται:
 - Απώλεια 10 χιλ. θέσεων εργασίας
 - Υποχώρηση ΑΕΠ έως κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες (0,3 δισεκ. ευρώ) το πρώτο έτος εφαρμογής της συμφωνίας.
- Σημαντική μεσοπρόθεσμη συμβολή στη μείωση του δημόσιου χρέους
 - Ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ είναι μειωμένος κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου.

Συμπεράσματα

- Η περιοχή του πρώην αεροδρομίου του Ελληνικού αποτελεί ένα ιδιαίτερα προνομιακό και σπάνιο περιουσιακό στοιχείο σε εθνικό αλλά και διεθνές επίπεδο.
- Η αξιοποίηση της περιοχής αναμένεται να έχει πολλαπλές θετικές επιδράσεις στην εγχώρια οικονομία και κοινωνία.
- Η μεταβίβαση των μετοχών της Ελληνικό Α.Ε. στην Hellinikon Global I S.A. και ακολούθως η αξιοποίηση της περιοχής μπορούν να συνδράμουν με καταλυτικό τρόπο στην ενίσχυση της αξιοπιστίας της χώρας ως ένας ασφαλής επενδυτικός προορισμός.

Ευχαριστούμε πολύ!

www.iobe.gr

twitter.com/IOBE_FEIR